

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ο ΒΑΡΒΕΡΙΝΟΣ ΚΩΔΙΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΝΙΚΩΝΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ

Η λατινική όπο τοῦ πατρὸς Sirmond μετάφρασις τοῦ Βίου τοῦ ὁσίου Νίκωνος τοῦ Μετανοείτε ἡ ἐκδοθείσα παρὰ τῷ Mar-lène καὶ Durand¹ ἔγεινεν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἐν τῷ Βαρβερινῷ κώδικι 583 (VI, 22), φ. 611^a-683^a. Μελετήσας δ' ἐπ' ἐσχάτων τὸν κώδικα τοστὸν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βατικανοῦ, εἰς ἣν περιῆλθον ἀπό τινος χρόνου οἱ Βαρβερινοὶ κώδικες, δὲν κρίνω ἀσκοπον γὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα τὰ κατὰ τὰς κυριωτάτας διαφοράς, οὐ μικρὰς οὖσας, τοῦ κώδικος τούτου, γεγραμμένου τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα, ἀπὸ τοῦ Κουτλουμουσιακοῦ, ἐξ οὗ τὸ πρῶτον ἔξεδωκα δλον τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ Βίου τούτου ἐν τῷ Νέῳ Ἐλληνομνήμονι², προσθεῖς καὶ τὴν Διαθήκην τοῦ ὁσίου³, ἥτις ἐν οὐδετέρῳ τῶν κωδίκων τούτων σώζεται.

Καὶ πρῶτον εἶνε παντελῶς διάφορος ἢ τ' ἐπιγραφὴ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Βίου, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς ἐπομένης παραθίσεως ἀμφοτέρων τῶν κειμένων.

Βαρβερινός.

Κουτλουμουσιακός.

Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις τοῦ ἀγίου καὶ θαυματουργοῦ Νίκωνος μυροβλήτου τοῦ Μετανοείτε.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου Νίκωνος ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ Νίκωνος τοῦ Μετανοείτε τοῦ ἐξ Ἀρμενίας καὶ ἐν τῇ περιφέρειᾳ Λακεδαιμονίᾳ τελειωθέντος.

¹ Veterum scriptorum amplissima collectio. Ἐν Παρισίοις. 1729 Τόμ. Α' σ. 837-887.

² Τόμ. Γ' σ. 129-222.

³ Ἐνθ' ἀν. σ. 222-228.

Εὐλόγησον πάτερ.

Εἰ σὺ τόπῳ ἦς χρόνῳ, γνώμῃ δὲ μᾶλλον στερρᾷ καὶ προαιρέσει τὰ τέ μέγιστα τῶν κατορθωμάτων καὶ τὴν εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἴπιδοσιν δεῖ ιπιγράφειν, οὐ τῆς ὄρθης. Θρακίσσεως ἐκπεσεῖται ὁ τῷ ταιουτῷ σκοπῷ στοιχεῖν βουλόμενος καὶ ἀδιστάκτως πιστεύων αὐτῷ τόπῳ περιγεγράφθαι τὴν ἀρετὴν, μήτε μὴν πρὸς τῆς φιλοσοφίας κτῆσιν τὸν χρόνον λαμβάνειν συνέριθον, ἀλλὰ μόνη προθέσει κατορθοῦσθαι τὸ ἀγαθόν· τὴν τε χορηγίαν τῆς ἀνωθεν γάριτος πλουσίως αὐτῇ ἐπιδιψιλεύεσθαι διὰ τῆς τοῦ παναγίου Ηνιούματος ἐπιφοτέσσιας. Εἰ γὰρ φύσις καὶ μὴ τρόπος ἀρετὴν ἦ κακίαν είργαζετο, οὐκ ἂν ἡνὶ τὰ δύο, ἀλλὰ μονομερῶς ἐπεκράτει τὸ ἔτερον, πολλὰ δ' ἀν τις τῶν λίσταν συζητητῶν εὑρήσειε κάν τούτῳ τεκμήρια ἐπὶ τε τοῖς τῶν ἀνέκαθεν χρόνων, ἐπὶ τε τοῖς δεῦρο, δι' ὧν εἰλικρινεῖ τὴν ἀληθείαν ἐπιγνώσονται, καὶ ὡς διὰ τούτου πάντες οἱ τὴν ὄντως φιλοσοφίαν ποθήσαντες καὶ βίον ἀληθιτὸν τοῖς πολλοῖς ἐπιδειξάμενοι πρὸς τὴν μεῖζον καὶ τελεωτέραν ἀνήγθησαν εὔχλειαν· καὶ ὡς ἵνον τῷ πρώτῳ φωτὶ προσπελάσαι κατηξιώθησαν καὶ τὴν κατὰ χάριν θέωσιν πεπλουτήκασιν οὗτοι Ὑψί-

Πάτερ εὐλόγησον.

Οἱ ἐν πελάγει μεγάλῳ πλίοντες οἱς οὐκ ὅρος, οὐ βουνός, οὐδὲ σκόπελοί τινες τὴν χέρσον σπουδίνουσι, πρὸς τινὰς ἀστέρας ἀποβλέποντες καὶ πρὸς ἔκείνους τὸ σκάφος ῥυθμίζοντες, ἀναυάγητοι διαμένουσιν. Οἱ δέ γε τῆς ἐκκλησίας μαθηταὶ καὶ τῆς εὐσεβείας τρόφιμοι, οἱ ἐν τῷ πελάγει τοῦ βίου τούτου τυγχάνοντες, οὐ πρὸς ἀστέρας τινὰς ἀποβλέπουσιν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πάλαι ἀγίους καὶ ἐναρέτους πατέρας τὸ ὅμρα τῆς διανοίας τείνοντες καὶ τοῖς ἔκεινων ἔχνεσι πόθῳ ψυχῆς ἀκολουθοῦντες, εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα τῆς οὐρανίου βασιλείας διασώζονται· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ οἱ βίοι αὐτῶν ἐν τοῖς βιβλίοις ἐγγράφοσαν, ἵνα μὴ μόνον ἀκούοντες ἐπαινῶμεν, ἀλλ' ἵνα καὶ ποθήσαντες τὴν αὐτῶν πολιτείαν ζηλώσωμεν.

Καλοὶ μὲν οὖν καὶ οἱ ἄλλοι βίοι πάντων τῶν ἀγίων ἀνδρῶν καὶ ἐπαίνου παντὸς ἀξιού, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ οὐσίου τούτου πατρὸς Νίκωνος τὰ ἐπ' ἀρετὴν κατορθώματα μείζω φανῆναι δεικνύουσι τῆς κλήσεως τοῦ ὀνόματος, γικητοῦ γὰρ ἀναδειχθέντος καὶ λαμπρὰ τὰ τρόπαια στήσαντος κατὰ τῶν ιερολεμίων. "Ος, εἰ καὶ τῷ χρόνῳ δεύτερος ὄφθη κατὰ πολὺ τοῖς πα-

στου γενόμενοι κατὰ μέθεξιν. Ὡν
ἔστι καὶ Νίκων ὁ ἀδιδόμος ὃν ὁ
λόγος ὑπόθεσιν προεστησάται Νί-
κωνα φημὶ τὸν πράγμασι μᾶλλον
ἢ ῥῆμασι τὴν κλήσιν οἰκειώσαμε-
νον καὶ σπερ ἐκλήθη γέγονότα ἢ,
τὸ γε ἀληθέστερον εἴπειν, μὴδὲ
αἷνος κληθέντα ὁ γέγονεν, ἀλλὰ
καὶ αὐτοῦ μεῖζω, φαίνεται, πα-
πολὺ τοῦ ὄντος νικητὴν ἀνα-
δειχθέντα καὶ λαμπρὰ τὰ τρό-
παια στήσαντα κατὰ τῶν πολε-
μίων. Οἱ, εἰ καὶ τῷ χρόνῳ διέύ-
τερος ὄρθη κατὰ πολὺ τοῖς πα-
λαιοῖς, οἵς ὁ μέγας πλοῦτος τῆς
πρὸς θεὸν οἰκειώσεως, ἀγῶσι πολ-
λοῖς ὑπῆρξε καὶ πόνοις ἀσκητικοῖς
καὶ τοῖς ἀλλοῖς τῶν κατὰ θεὸν
σπουδασμάτων, ἀλλὰ τῇ πρὸ; θεὸν
ἴγγυτητι πολλῷ τῷ μέσῳ παρή-
λασε καὶ μικρῷ πάντας ὑπερεβάλ-
λετο ὡς ἀποκρύψαι. . .

λαοῖς καὶ τοῖς τῶν κατὰ θεὸν
σπουδασμάτων εὔδοκιμόσασιν. ἀλ-
λὰ τῇ πρὸς θεὸν ἴγγυτητι πολὺ^{τῷ} μέσῳ παρήλασε καὶ μικρῷ πάν-
τας ὑπερεβάλετο ὡς ἀποκρύψαι...

Καὶ καθ' ὅλου δὲ τὸ χείμενον τοῦ Βαρβεριγοῦ κώδικος περι-
έγει πλειονάς τινας ψράσεις, παραλειπομένας ἐν τῷ Κουτλου-
μουσιακῷ. Ιδίως δὲ διάφορον εἶνε ἐν τῷ Βαρβερινῷ τὸ ἀντί-
στοιχον μέρος τῶν ἐν τῷ Κουτλουμουσιακῷ ἐν σ. 145,26-
146,30 τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως.

Οὐ μικρὰς δὲ διαφορὰς παρέγει ὁ Βαρβερινὸς πρὸς τὸν Κου-
τλουμουσιακὸν ἐν τῇ τάξει τῶν θαυμάτων τοῦ θείου Νίκωνος.
Οὕτως ἐν σ. 202,26 τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως ἀντὶ τῶν Ἐν ταύτῃ
δὴ τῇ μονῇ ἀνεν ἀνθρωπίνης τέχνης κτλ., ἀτινα σύν ἀνεν
διαφορῶν περὶ τὰ καθ' ἔκαστα εὑρίσκομεν ἐν φ. 671^a τοῦ Βαρ-
βερινοῦ, οὗτος ἔχει ἐν φ. 668^b-669^b τάδε: Ἐν ταύτῃ δὴ τῇ μονῇ

μείραις ἢν τίς ποτε ἐνδιαιτώμενος.. Λοικᾶς τὸ δνομα τῷ γενίᾳ .., ἀντιστοιχούσαντα πρὸς τὰ ἐκ τοῦ Κουτλουμουσιακοῦ ἐν τῇ ἑμῇ ἐκδόσει σ. 208, ΠΙ κ. ἔ. "Ἐπεται δ' ἐν φ. 670^α τοῦ Βαρβερινοῦ φιδίῳ. Περὶ τοῦ τυφλοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος". "Ἄρχεται δὲ τὸ θαύμα τοῦτο ὡδε· 'Ανήρ γάρ τις τῶν ἔτι τῷ βίῳ περιόντων καὶ τῷ πολλάκις δηλωθέντι μετοχίῳ τῆς μονῆς. 'Αντιστοιχοῦσι δὲ ταῦτα πρὸς τὰ ἐν τῇ ἑμῇ ἐκδόσει σ. 210, 15 κ. ἔ. Κατόπιν δ' εὑρίσκομεν ἐν τῷ Βαρβερινῷ ἐν τῷ αὐτῷ φ. 670^α «ιέ. Περὶ τοῦ 'Άργιρομίτου» "Άρχ. 'Ανήρ τις τοῦ καταλόγου τῶν σιρατενομένων ίδίοις δψωνίοις δ' δμως σιρατενόμενος ... τὸ γένος Ἑλιων ἐκ τῆς χώρας τῶν Κορινθίων, πρὸς ἄ παράβαλε τὰ ἐν τῇ ἑμῇ ἐκδόσει σ. 211, 24 κ. ἔ.

Περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ ἑμῇ ἐκδόσει χυριωτέρων διορθώσεων καὶ ἀπορημάτων ἡ ἀντιβολὴ τοῦ Βαρβερινοῦ κώδικος ἐδίδαξε τὰ ἔξης:

"Ἐν σ. 138,2 δρθῶς προσέμηχα τὸ τῷ, ὑπάρχον καὶ ἐν τῷ Βαρβερινῷ.

"Ἐν σ. 138,3 δρθῶς μὲν διέγνων χάσμα, ἀλλ' ἀντὶ τῶν ὅπ' ἐμοῦ προστεθεισῶν μετά τινος δισταγμοῦ λέξεων μετά τὸ δ Βαρβερινὸς ἔχει ἥντικα.

"Ἐν σ. 138,4 δ Βαρβερινὸς ἔχει μὲν παραγενέσθαι, καθ' ἄ καὶ δ Κουτλουμουσιακὸς, ἀλλ' ἐν τῇ ὧδη προστίθεται παραγενόσθαι.

"Ἐν σ. 145, 21 τὰ ὅπ' ἐμοῦ ἀφαιρεθέντα καὶ τῶν παίδων ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῷ Βαρβερινῷ.

"Ἐν σ. 145, 21-22 ἡ ὅπ' ἐμοῦ ἀφαιρεθεῖσα λέξις ἀνερεύνητα λείπει πράγματι ἐκ τοῦ Βαρβερινοῦ.

"Ἐν σ. 160, 5-6 ἀντὶ τῶν τοῦ Κουτλουμουσιακοῦ ἐπ' αὐτοθίπου τινὸς δ Βαρβερινὸς ἔχει ἐπ' αὐτόθι που τινὸς.

"Ἐν σ. 162, 29 ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Κουτλουμουσιακῷ ἀκατανοήτου σκολιθῆναι, δπερ δικαίως ἔξήγειρε τοὺς ἐμοὺς δισταγμοὺς, ἐν τῷ Βαρβερινῷ φέρεται γεγραμμένον σκῦλιθῆναι.

"Ἐν σ. 184, 20 ἀντὶ τῶν λέξεων τοῦ Κουτλουμουσιακοῦ καθ' ἀπαξ ἀκίνητος, ἐν αἷς δρθῶς ἐδήλωσε χάσμα, δ Βαρβερινὸς ἔχει καθάπαξ ἢν ἀκίνητος.

Ἐν σ. 187, 17 ἀντὶ τοῦ καὶ ἐκείνῳ ἐν τῷ Βαρβερινῷ γρά-
ζεται καὶ ἐκεῖνο. Πίθανῶς δὲ ἡ ἀκριβής τοῦ κώδικος τούτου
ἴζεται τοῖς θίσποδεστέρης, ἃτι καὶ ἄλλαχοις ἔνθα ὁ Κουτλουμουσιακὸς
ἔχει τὴν μετὰ δεσμῆνας σύνταξιν τῆς προθέσεως κατὰ, ἣν ἐγὼ δὲν
ηθίλητραν ἀπασβάλω, βλέπων σταθεράν ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν
συνήθειαν τοῦ Ζεφύλιογράφου, τὸ ἀρχικὸν κείμενον εἶχε τὸ ὅρθον.

Ἐν σ. 2111, 28 κ. ἐ. ἐν τῷ γωρίῳ ἐνίους τῶν τὴν χώραν
λαχόντιαν τῷ Αθωνᾶν, οὓς δὴ καὶ Μιληγγοὺς καλεῖν εἰώ-
θασιν οἱ ἔγχωροι, ἀνδρες ἀμοφορεῖς ὁ Βαρβερινὸς ἔχει τῶν
ἐθνικῶν οἵν δὴ καὶ Μιληγγοὺς καλεῖν, φέρεται δὲν τῇ ὥᾳ
αὐτοῦ ἐπιγραφὴ Περὶ τῶν Μιληγγιωτῶν Ἀντὶ δὲ τοῦ αἱμο-
φορεῖς γράφεται αἱμοχαρεῖς, καθ' ἀ κάγῳ εἶχον προστείνει.

Ἐν σ. 219, 10 ἀντὶ τοῦ κωμῳδεῖν καὶ κακάζειν τοῦ Κου-
τλουμουσιακοῦ ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ Βαρβερινῷ βατταρίζειν ἢ
δροδεῖν.

Ἐν σ. 220, 32 ἀντὶ τοῦ ἐφαπλεῖν τοῦ Κουτλουμουσιακοῦ
ὁ Βαρβερινὸς ἔχει ὑφαπλεῖν.

Καθ' ἀ δὲ ὁ πρόλογος, οὗτοι καὶ ὁ ἐπιλογος τοῦ Βίου ἔχει
διαφόρως ἐν τῷ Βαρβερινῷ. Ἡ ἐν τῷ Κουτλουμουσιακῷ, ως
δεικνύει τῇ κατωτέρῳ ἀπέναντι ἀλλήλων παράθεσις τοῦ μέρους
τούτου τῶν δύο κωδίκων.

Βαρβερινός.

'Αλλά γε τὸν λόγον οὕτω παρ-
έλκειν καὶ τὰ ἐκείνῳ τερατουργη-
θέντα καὶ τερατουργούμενα πάντα
κατὰ μέρος διεξίνει ἀπειρόκαλον
τε ὅμοι καὶ ἀδύνατον, καὶ ἀθλος
οὐκ εὔπετής, ωςπερ αὖ πάλιν καὶ
τὸ πάντα παραλιπεῖν ἀτεχνώς ἐπι-
ζήμιον. 'Ρησον γαρ ἀστέρων πλη-
θὺν ἀριθμεῖν καὶ ψάμμον παρά-
λιφτον ἦ καὶ κυάθῳ πέλαγος ἐκμε-
τρεῖσθαι καὶ ἄλλο τι ἐπιχειρεῖν τῶν

Κουτλουμουσιακός.

'Αλλά γε τὸν λόγον οὕτω παρ'
έλκειν καὶ τὰ ἐκείνῳ τερατουργη-
θέντα καὶ τερατουργούμενα ἀπαντά
κατὰ μέρος διεξίνει ἀπειρόκαλον
τε ὅμοι καὶ ἀδύνατον καὶ ἀθλον
(καδ. ἀθλον) οὐκ εὔπετής, ωςπερ
αὖ πάλιν καὶ τὸ πάντα παραλι-
πεῖν (καδ. παραλειπεῖν) ἀτε-
χνώς ἐπιζήμιον. 'Ρησον γαρ ἀστέ-
ρων πληθὺν ἀριθμεῖν καὶ ψάμμον
παράλιον ἦ καὶ πέλαγος κοτύλῃ

ἀνηνύτων ἢ τὰ ἔκεινου πάντα λέγειν καὶ διηγεῖθαι, οὐ μὴδὲ λόγῳ ἥητά μὴδ' ἀκοῇ χωρεῖ διὰ τὸ πλήθος. Τοιχαροῦν καὶ ἐκκλίνειν ὥςπερ Βαυλόμενοι, τό τε πολυτυγχάνει τοῦ λόγου καὶ τὸ παρέλκον, ἀτε μὴδὲ τὴν γλώτταν ἔχοντες διηγήμασι τοιούτοις καὶ θαύμασι συνυφουμένην, τέλος ἐπιθέσωμεν τῷ λόγῳ. Ἀπόχρη γάρ πάντας καὶ ταῦτα, ἀπέρ ἐπιτροχάδην, ἀλλ' οὐ κατὰ μέρος διεξελθεῖν προήγθημεν, δεῖξαι ὅσην ὁ μέγας τὴν πρὸς θεὸν πεπλούτικε παρρησίαν καὶ ὅσης ἔτυχε τῆς πρὸς κύτον οἰκειότητος ἦν ἐμνηστεύσατο διὰ βίου καθαρότητα καὶ ἀρετῆς περιουσίαν· τὰ δ' ἄλλα, οὐ καὶ γραφῆς καὶ διηγήσεως ἐπέκεινα καὶ περὶ ὧν οὐδεὶς ἀν ἀρίστο λόγος, γλώσσαις ἑτέρων ὡς δυνατὸν κάκείναις λέγειν ἢ καὶ φιλοπευστεῖν τὰ περὶ αὐτοῦ κατελείψαμεν. Τὰ μὲν δὴ παρ' ἐμοῦ σοι, ὡς θεία καὶ ιερὰ κεφαλὴ, ὡς ἐν συνόψει καὶ δι' ἐπιδρομῆς ταῦτα, εἰ μὲν καὶ τῆς ἀξίας ἐγγὺς οὐκ οἶδα, πλὴν καὶ τοῦτο (κῶδ. τοῦτο) σοι χάρις τῷ ταῦτα μυοῦντι (κῶδ. μυοῦντι) μοι καὶ ὑποθεμένῳ καὶ ὑπεγρεύσαντι. Ἀ καὶ δέχοι προσηνῶς τε καὶ φιλανθρώπως, ἵλεών μοι τὸν Χριστὸν τιθέμενος, διν αὐτὸς μὲν διαφερόντως ἡγάπησας, ἐγώ δὲ πλήθει πταισμάτων ἀδιηγήτων, οἴμοι, παρώρ-

έκμετρειν ἢ καὶ ἄλλο (κῶδ. ἄλλο) τι τῶν ἀνηνύτων ἐπιχειρεῖν ἢ τὰ ἔκεινου πάντα λέγειν καὶ διηγεῖσθαι, οὐ μὴδὲ λόγῳ ἥητά μηδὲ ἀκοῇ χωρητὰ διὰ τὸ πλήθος. Τοιχαροῦν καὶ ἐκκλίνειν ὥςπερ Βαυλόμενοι τό τε πολυτυγχάνει τοῦ λόγου καὶ τὸ παρέλκον, ἀτε δὴ μηδὲ τὴν γλώτταν ἔχοντες συνδιηγουμένην καὶ τοιούτοις θαύμασι συνυφουμένην, τέλος ἐπιθέσωμεν τῷ λόγῳ. Ἀπόχρη γάρ πάντας καὶ ταῦτα, ἀπέρ ἐπιτροχάδην, ἀλλ' οὐ κατὰ μέρος διεξελθεῖν προήγθημεν (κῶδ. προείχθημεν), δεῖξαι ὅσης ὁ μέγας τῆς πρὸς θεὸν πεπλούτικε παρρησίας καὶ ὅσης ἔτυχε τῆς πρὸς αὐτὸν οἰκειότητος ἦν ἐμνηστεύσατο διὰ βίου καθαρότητα καὶ ἀρετῆς περιουσίαν. Τὰ δ' ἄλλα, οὐ καὶ γραφῆς καὶ διηγήσεως ἐπέκεινα καὶ περὶ ὧν οὐκ ἀν ἀρίστο λόγος, γλώσσαις ἑτέρων ὡς δυνατὸν κάκείναις λέγειν ἢ φιλοπευστεῖν τὰ περὶ αὐτοῦ καταλείψαμεν. Τὰ δὲ παρ' ἐμοῦ μὲν σοι, ὡς θεία καὶ ιερὰ κεφαλὴ, ὡς ἐν συνόψει καὶ δι' ἐπιδρομῆς ταῦτα, εἰ μὲν καὶ τῆς ἀξίας ἐγγὺς οὐκ οἶδα, πλὴν καὶ τοῦτο (κῶδ. τοῦτο) σοι χάρις τῷ ταῦτα μυοῦντι (κῶδ. μυοῦντι) μοι καὶ ὑποθεμένῳ καὶ ὑπεγρεύσαντι. Ἀ καὶ δέχοι προσηνῶς τε καὶ φιλανθρώπως, ἵλεών μοι

γισκ. Εἶναι δέ μοι καὶ προστάτη; ἀνωθεν τῆς μονῆς, ἵερε Νίκων, τὸ ἐμὸν ἐντρύφημα καὶ καλλωπισμόν, ταῖς σαῖς παρεδόσεις; καὶ ταῖς ἀνωθεν φρυκτωρίσις περιλήμπτων μου τὸ ἡγεμονικὸν καὶ τὰῶν με τὸν ἀχρεῖον οἰκετην σου ἐνταῦθι μὲν τῶν αὐτοχήτων ἐπιφορῶν καὶ ἔγθρῶν ἀρράτων καὶ ὄρωμένων τῶν ἀεὶ φθονούντων καὶ ἐπιθουλευόντων μοι λόγους τέ μοι παντοδαποὺς ἔξαρτιύοντας καὶ παντοίως ἐφηδομένους τῇ ἑμῇ ἀπωλείᾳ, ἐκεῖθεν δὲ τῆς πυρὸς γεέννης καὶ ἀμυθήτων κολάσσεων. Οὐ γάρ κομψοεπίας ἀκάρπου οὐδὲ αὖ κοσμικῆς λογολεσγίας καὶ φευδαρεσκίας καὶνά ταῦτα τὰ λαρυγγεύματα, ἀλλὰ λιτότητος μὲν λέξεως ἐν ἀκατασκεύῳ καὶ ἀπλῷ διηγήματι, ἐξ ἀκρούσου γλώττης καὶ παχυτέρας διανοίας· θυμήρως δὲ ὅμως θεῷ ὁ σκοπός καὶ τοῦ ὄρθου λόγου ἔχομενος· ίνα γάρ μὴ λάθῃ τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων καὶ ἔξιτηλα τῷ χρόνῳ γένηται τὰ οὐτωὶς τερατουργηθέντα, δυνάμει τοῦ ἐν αἷς ἐνοικήσαντος ἀγίου Πνεύματος καὶ ίνα ἔτι καὶ ἐπιδηλος εἰη καὶ αὐτοῖς τοῖς μὴ εἰδόσιν ἡ σὴ πρὸς θεὸν οἰκείωσις καὶ παρρησία, τοῦτο παρ' ἡμῖν ἐπιενεότας· ταῖς δὲ σαῖς πρεσβείαις ἀξιωθείμεν ἀπαντεῖς οἱ σωτῆρας καὶ ἀνεστην μετὰ πίστεως εἰλικρινοῦς σε ἐπιγραφό-

τὸν Χριστὸν τιθέμενος, ὃν καὶ αὐτὸς διαφερόντως ἡγέπτωκε, ἥγε [διὰ προσέθηκα] πταισμάτων ἀδιηγήτων, οἷμοι, παρώργισα. Εἶναι δέ μοι καὶ προστάτης ἀνωθεν τῆς μονῆς, ἵερε Νίκων, τὸ ἐμὸν τρύφημα καὶ καλλωπισμόν, ταῖς σαῖς πρεσβείαις καὶ ταῖς ἀνωθεν φρυκτωρίαις περιλήμπτων μου τὸ ἡγεμονικὸν καὶ τὰῶν με τὸν ἀχρεῖον οἰκετην του ἐνταῦθι μὲν τῶν ἀδιηγήτων ἐπιφορῶν καὶ ἔγθρων ἀρράτων καὶ ὄρωμένων τῶν ἀεὶ φθονούντων καὶ ἐπιθουλευόντων μοι καὶ λόγους παντοδαπεῖς καὶ δολίους ἔξαρτυόντων κατ' ἑμοῦ καὶ παντοίως ἐφηδομένων τῇ ἑμῇ ἀπωλείᾳ, ἐκεῖθεν δὲ τῆς πυρὸς γεέννης καὶ ἀμυθήτων δαινῶν κολάσσεων. Ήπι! δὲ τοῦ θρόνου τῆς τοῦ ἀδεκάστου φοβερᾶς κρίσις ἀκατατιγύντως προσάγων με μέτοχον τῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ στάσεως ἀποδεῖσοις, ἀρπαγησόμενον εἰς οὐρανὸν καὶ μετ' ἀγγέλων ὑμνῳδὸν ἰσόμενον τῆς ἀκτίστου καὶ ὁμοσούσιου Τριάδος ἐν πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι νοούμενης τε καὶ δοξαζομένης, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους καὶ ἀτελεύτητους αἰῶνας ἀμήν.

μενοι ἀφέσεως ἀμαρτημάτων καὶ
χρηστότητος καὶ φιλανθρωπίας τῆς
παρὰ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ θύμων, οὐ
τὸ ἔλεος ἀφατον καὶ οὐ αγαθοτης
ἀνείκαστος, ὡς πρέπει πάσα δόξα
τίμη καὶ μηγαλοπρέπεια σὺν τῷ
ἀνάργυρῳ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τῷ παν-
αγίῳ καὶ ἁγισθῷ καὶ ζωοποιῷ
Πνεύματι γῆν καὶ ἀστήν καὶ εἰς τοὺς
ἀπελευτήτους αἰώνας τῶν αἰώνων
αμήν.

Ἡ ἀνωτέρω βραχεῖα ἔκθεσις περὶ τοῦ ἐν τῷ Βαρθερινῷ
κώδικι Βίου τοῦ Νίκωνος πένθει βεβαίως, διτὶ ὁ κώδικι οὗτος
εἶναι ἀξιος εἰδικωτέρας μελέτης χάριν νέας ὄριστικῆς ἐκδόσεως
τοῦ Βίου τούτου.